1875. VII. évfolyam. 112. szám. Szombat, junius 12.

Előfizetési árak:
Helyben es postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél.— Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni, hajdu-böszörményi és székelyhid-kerületi „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több ixbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Úgy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Felhivás előfizetésre
a
„DEBRECZEN“
jövő félévi folyamára.

A „**Debreczen**“ tovább is fogja pályáját folytatni. Politikai hitvallásunkat, ugy véljük, szükségtelen ismertetnünk, felment ettől bennünket a lap multja, melyben következetesen haladt mindig a **nemzeti önállóság** eszméjétől vezéreltetve. Iránya marad továbbra is az eddigi.

De a politikai eseményeken kivül felöleli e lap a társadalmi, irodalmi, müvészeti, ipar, kereskedelmi s közgazdasági ügyeket is. Kiváló gondot forditunk **tárczánk** érdekessé tételére, s e rovatra is kitünő tollu munkatársakat volt szerencsénk ujabban is megnyerni. Közleményeinkben gyorsaságot s pontosságot igérhetünk. A fontosabb eseményekről **eredeti távirataink** értesitik az olvasót.

Főgondunk leend a **helyi** s a közel **vidéki** érdekek képviselésére. Figyelemmel kisérjük a hazai és külföldi eseményeket is.

Ajánljuk lapunkat a közönség nagybecsü támogatásába.

Megjelen a „**Debreczen**“ hetenkint ötször. hetfőn, kedden, szerdán csütörtökön és szombaton.

Előfizetési ár helyben ugy, mint vidéken julius-szeptemberre **2 frt 50 kr.**, julius-deczemberre **5 frt**. Előfizethetni helyben a könyvkereskedésekben s a „Debreczen“ szerkesztőségében, (piaczutcza, Vecsey-ház, az udvarban jobbra), vidéken minden postahivatalnál.

Debreczen, 1875. julius hó.

Tiszai Dániel, főmunkatárs.

Szatmári Károly, felelős szerkesztő.

Levél Kossuthtól.

A mostani választás nem amolyan periodicus restauráczionális alkalom ám, melynél az ember azon megnyugtató érzéssel sürög-forog, hogy végre is „kurta szám a három“ — majd helyrehozzuk 78-ban, amit 75-ben elhanyagoltunk.

Nem ilyen alkalom ez. Nagyon válságos időket élünk. Az uralkodók ölelkeznek, de lábaik alatt vulkán forr; a gőz feszül, s csak aki a boldogok álmát aluszsza, az nem érzi, hogy reng a föld s „az itélet közelg“ — a mint az órajelző Muezzin mondja.

Nem valószinü, hogy az európai „tegyverzett béke“, ez a nagy kaszárnyaállapot, melynek terhe alatt a népek roskadoznak, még a most választandó országgyülés végeig feltartható legyen. — Láttuk csak e napokban is, mi pókhálószálakon függ ez a béke, melyet ép azért emlegetnek annyit, mert senki sem hiszen benne.

És én a dolgot akint látom, hogy ha a mostani választásoknál a nép józan esze s hazafias ösztönszerüsége nem mutat fel Európa előtt egy legalább is igen tekintélyes számu pártot, mely az állami függetlenség zászlaját kiemeli a sárból, melybe a volt balközépi párt képviselőinek a Deákpárttal összeolvadása azt megbocsáthatlanul bele gyürte; ha e választásokból nem kerül ki párt, elég erős arra, hogy felelevenitse Európában a most már jóformán kiveszett hitet, mikint Magyarország állami függetlenségének kérdése még mindig oly kérdés, mely a magyar nemzet egy legalább is nagyon tekintélyes részének aspiráczióiban elevenen él; — ha ezen nemzeti aspirácziók nem lesznek annyira számbavehetőleg képviselve az országgyülésen, miszerint nyilvánvaló legyen a világ előtt, hogy daczára minden közösügyes alapu fusióknak, bizony Magyarország csak még sem lett Ausztriává; — ha hazánk személyesitése csak a házi szennyes mosó teknője körül lesz észrevehető s nem egyszersmind akkint is, miszerint lássa a világ, hogy Magyarországon, melyet a közösügyes bus magyarkák (mint hajdan Metternich Italiát) geographiai elnevezéssé degradáltak: — nemzet él, mely állami egyéniségét nem adja fel, s melyet mint ilyet kell számba venni a világpolitika kombináczióiban, nem pedig csak mint bárkát, melyet a nagyon kétes jövőjü Ausztria vontat: bizony bizony mondom, ha a nemzet a mostani választásoknál nemzeti fenmaradásunk e feltételeiről kellő erélylyel nem gondoskodik; — sokan élnek hazánkban, a kik megérik azon keserves napot, melyen a történelem kérlelhetlen logikája elmondandja hazánk felett az itéletet: „finis Hungariae.“

Aztán még ha eléggé fatalisták lennénk is, hogy a magyarok istenébe vetett bizalommal ne gondoljunk a láthatáron feltornyosuló sötét fellegekkel: azt legalább nem kellene felejteni, hogy ha semmi nagyobb válság nem zökkenti ki az események kerekét a vágásból, hát annyi bizonyos, hogy a jövő országgyülés cyclusába a quota kérdése belé esik. No hiszen majd meglátja a nemzet, mikint oldja meg számára e kérdést a közösügyes Deák-Tiszapárt, ha a választók nem gondoskodnak, hogy a Bécs iránti alázatos kondescendenczia erélyesen fékezve legyen.

Végetlenül csodálkozom, hogy eddig a választási mozgalmakban e fontos körülmény még csak szóba sem hozatott.

Az mondatik, hogy Magyarországon a hatályos müködéshez legalább is vidéki tekintély kell . .

Hja! ez persze baj.

Én a helyzetet oly világosnak látom, s a magyar nép józan esze felől tapasztalás után, oly jó véleménynyel voltam, miszerint azt hinném, hogy a kérdés nem olyan bonyodalmas, hogy tekintélyre legyen szükség, választást tenni a pártok közt.

Az ország zilált háztartásáról annyit legalább is mindenki tud, hogy e zilálság s a közösügyes rendszer behozatala közt a legszorosabb kapcsolat van; nemcsak a rettenetes terhek miatt, melyeket ez a nemzet nyakába rótt, hanem azon szembetünő pressió miatt is, melyet az ország pénzügyeinek s közgazdászatának egészséges berendezése ellen gyakorol. Ha Shakespeare Julius Cesarja elmondhatta, hogy ő s a veszély egy napon született ikertestvérek; — bizony Magyarországnak a tönkrejutás fokáig nőtt bajai is elmondhatják, hogy ők s a közösügy egy napon született ikertestvérek. Idősebb ez. (Ez nagyon mérsékelt felfogás. Én a közösügyes rendszert a bajok anyjának tartom.)

A dolog tehát igy áll. Hazánk hajója a közösügyes szirttől egy léket kapott, s ezen annyi viz tódult be, hogy a hajó már süllyedő félben van. A hajó legénysége két pártra oszlik. — Az egyik azt mondja: álljunk neki, dugjuk be azt a léket, mert azon több viz tolul be, mint a mennyit kézi szivattyuinkkal kihuzhatunk; igy el kell vesznünk. A másik azt mondja: nem szabad ahoz a lékhez nyulni; azt hagyni kell; az „kétoldalu szerződéssel“ van garantirozva. Hát csak maradjunk a kézi szivattyuknál.

Kell ahoz tekintély, hogy aki veszni nem akar, meg tudja választani, melyik párthoz álljon?

De ha mégis tekintély kell, nem ugy van már ma, hogy a tekintély örökbe száll. Most a tekintély a tett szülöttje. Hát nem azért van semmit sem tevés, mert nincs tekintély; hanem azért nincs tekintély, mert nincs cselekvés. Tenni kell és lesz. Nem rosz jelige az: „Veletek, általatok, ha nektek tetszik. Nélkületek, ellenetek, ha kell. Én elmondhatom: probatum est.

Kossuth.

— **A hivatalos lap** tudatja, hogy a birák értesitést (információt) a felektől elfogadni — nem kötelesek. Tehát azért szabad nekik, ha tetszik. Ez aztán határozott rendelet.

— **A kel. vasut szelvényhamisitása** bünperében a pesti kir. fenyitő trvszék csütörtökön d. e. 11 órakor hirdette ki a következő itéletet: Első r. vádlott Pope Lajos a sikkasztás és csalás büntényе miatt mai naptól számitandó öt évi sulyos börtönre itéltetett; azonkivül 15074 frt 59 kr. okozott kár és eljárási és rabtartási költségek megfizetésében elmarasztaltatott. — II. r. vádlott ifju Deutsch Mór közhitelpapirhamisitási büntényе miatt három évi, — Deutsch Adolf pedig mint bünrészes az itélet jogerőre emelkedésétől számitandó egy évi sulyos börtönre s az okozott költségek megfizetésére itéltetett.

— **A magyar miniszterek** miniszteránat tartottak a király elnöklete alatt Bécsben. A vámszövetség ügyében e hó 23-án kezdetnek meg a tárgyalások.

— **Ujra mozognak** — a kath. jellegü lapok. Katholikus pártot akarnak alakitni erővel. Nekik hát még a Sennyei-párt sem kell.

Budapest, jul. 11.

— A „Debreczen“ szerkesztőjének. —

Egy kitünő röpirat közelebbi megjelenéséről van szerencsém értesiteni önt. — Czime „Konzervativizmus és liberálizmus,“ terjedelme 15 ivnyi. Tettei előnyösen ismert könyvárus kiadásában már a jövő hét elején napvilágot lát.

A szép tanulmányról tanuskodó röpirat derék ifju irótársunk Verhovai Gyula ügyes tollából került ki.

Előleges ismertetésül közlöm a fejezetek czimeit. „Elvi pártalakulás.“ „Konzervativizmus és liberalizmus általában. — „Konzervativizmus és liberalizmus Magyarországon.“ „Az 1867-iki reakció.“ „A tények és számok logikája.“ „A kimesterkélt pártegyesülés.“ Ez utóbbi czikk a fusióval foglalkozik.

Az érdekes röpirat nagyon megérdemli a müvelt férfiak komoly figyelmét.

K.

— ***A magyar fővárosból.*** **Az ág. gymnáziumban** a zárünnepély e hó 25-én történik. **A Sz.-Istvántársulat** közelebbi gyülésén nyujtá be Tárkány Béla a „Szentek élete“ kéziratát. **A képzőmüvészeti** tárlat e hó 16-án ismét meg fog nyittatni. — **Galgóczy Károly** munkába vette Pestmegye monographiájának megirását. **Két öngyilkosság** kisérlet fordult elő közelebb, de mindkettő szerencsésen megmentetett. — **Vetter Antal** a fővárosban fog megtelepedni. **Uj operát** ir Erkel Ferencz, a szövegét (Névtelen hősök) Tóth Ede irta. **Ellinger** hostenor a hamburgi szinházhoz meghivatott.

Vidék.

— A „Debreczen“ levelezése. —

Nyiregyháza, jun. 11.

Érdekes eset fordult elő közelebb a megyében. Egy néptanitó tehenét a csordából kihajtotta az elöljáróság, mivel azért a legelődijat nem fizette meg. A tanitó is fogta magát, ráemlékezvén, hogy az ő dijából is sok van még kint, azt mondá, hogy ő meg addig nem tanit, mig a diját be nem hajtják. — S ugy lőn.

Modern kaland az is, — a mi egy férjes nővel történt. A csalatott férj együtt találta a szerelmes párt, a nő erre szégyenében erét felmetszé, s nagyobb biztonság kedveért kutba ugrott de segélyt kiáltott csakhamar, s kihuzták.

Balogh Zoltán követté választatása a dadai kerületben biztosnak mondható. Az ottani kormánypárti jelölt, Szomjas a fővárosban veszélyes beteg, Zoltán János hir szerint visszalép a jelöltségről.

A követválasztás Szabolcsmegyében julius 5-ikén lesz. Nyiregyházán 8-kán.

A huszárok ruharaktárát meglopták, a tettesek ismeretlenek.

r. l.

— ***Vidéki hirek.*** **Nagyváradon** jul. 7-én lesz a követválasztás. **Blaháné** most Kolozsvárt vendégszerepel, onnan Váradra megy két előadásra. **Egy ifju** katona (17 éves) Pozsonyban öngyilkos lett. **A Báródságon** a jég elverte a vetést. **Enyingen** „bolygó egylet“ alakult; czélja — mulatni. **Kassán** nagy ligroinlobbanás történt. **A szatmári** ref. nőnövelde igazgatójává Kalocsa Róza választatott. **Botrány.** A temesvári állami főreáltanoda igazgatója németül levelez. **Királyházánál** a vasuti vonat egy ifjunak mindkét lábát eltörte. **A vidéken**, mint a „N. H.“ értesül, a törvény ellenére több helyen megkezdték a vesztegetést. **A bajai** törvényszéket egy elbocsátott szolga kirabolta.

Választási dal.

(DEBRECZEN.)

Háromszin-e még a magyar lobogó?
Vagy az is már szinehagyott takaró?
Megváltoztak a pillangók . . . de mink nem,
Itt lobog a régi zászló kezünkben!

* * *

Ha elhagy is minden ember egy szálig,
Nem hagyunk mi, édes hazánk, halálig!
Szabadságod, dicsőséged minekünk —
Olyan, mint a mindennapi kenyerünk.

* * *

Türi sorsát, — de csak türi a magyar,
Szégyenli is, büszke is rá, hogy magyar;
Meggyalázva hire neve . . . mily szégyen!
De lemossuk . . . az isten ugy segéljen!

* * *

Függetlenség! — ez a zászlónk irása,
Ez minden jó, minden áldás forrása . . .
Ki ezt vallja, az az ember kell nekünk.
Éljen, éljen, **Simonyi** a követünk!

Debreczen, jun. 12.

— A „DEBRECZEN“ szerkesztőjének. —

„Egy emberi élet megtartása minden kétségen kivül több, mint sem érette mindent elkövetni ne kellene“, — mondá Kölcsey.

Sokszor volt már szó e lapokban a vasut melletti tóról, igyekeztek volna is már némelyek azon szépiteni, jobb karba hozni.

De e terv meghiusult.

A tó közelebbről is ragadt el egy áldozatot. S ki tudja, még hány következik utána?

Nagyon itt volna az ideje, hogy a tisztelt tanács sziveskednék jelzőt tenni a veszedelmes helyre. Ezzel sok szüle méltó aggodalmát eloszlatnák. Kölcsey fennebb idézett szavaiban nagy igazság rejlik.

A polgárságnak is van e részben tenni valója.

Szerény nézetem szerint a polgárság részvéte megteremhetné a rendes uszodát részvények utján; egy részvény ára 10 frt lehetne. Ez nem sok.

Részemről az evezés betanitására szivesen vállalkoznám.

S ugy vélem, hogy más ehez értő egyén is készséggel vállalkoznék erre.

Tenni kell itt gyorsan, mert az idő halad, s ez cselekvésre int bennünket.

A „DEBRECZEN“ tárczája.

Az utósó karambolos.

Eredeti regény, 1 kötetben.

Zombori Gedőtől.

(Folytatás.)

— Mokány! én ismerem a világot, a salontól a koldus kunyhóig, kiüritém annak élvpohárát, de mondom én neked, hogy itt, hol ma ölemben egy, holnap más leány, dusan teritett asztal s mozgásul érdekes kaland szüntelen, itt egy percz töob mint künn, hol a társadalmi élet kötelei szoritnak, hogy fuldokolsz, egy egész élet! Ott künn, hogy legyen a mivel ember embertársát eltiporja, kitalálták a törvényt, s minden lépten ezt kiáltják füledbe: „nem szabad!!“ Csak itt, csak itt van valódi szabadság, csak itt érezem, hogy ember vagyok, tehetem a mit akarok. S ki tette helyzetünket azzá a mi, egy ember, arczán lepellel, ki nélkül már régen, mint Petykó Marczi a kapczabetyár lógnál a három fán! — Ittas vagy czimbora, hogy ilyenben törőd fejedet. Az a pompás hizott kappan hasadban igen megszomjazott a budai vörösre. Pedig az neked nem való; fehér czanko kell neked, ürits még egy csésze kávét, kijózanodsz, aztán hallgass! Érted-e? hallgass!

Nem akarom untatni olvasóimat tovább, hogy kihallgassuk, minő aljas indokok hozták össze s tartják együtt a társadalom e szemetjeit. Elvvagy, étel-ital adott kezökbe gyilkot, üszköt, s hogy ezeket megnyerjék, nincs előttök semmi szent! A vezér jól számitott.

Ez embereknek a külvilágba nincs már semmijök, elvesztettek mindent, bandája az utósó menhely, oda vannak tapodva ennek küszöbéhez, véghez vitethet velök mindent, nem borzadnak vissza semmitől.

E szörnyeknek is volt szelid jó édes anyjok, ki imádkozni tanitotta, atyjok ki oktatta jóra. . . . Ismerik olvasóim a szép költeményt: a bünös álma? Csendes sirkertben, hogy zug az orkán, az elfajult gyermekek felett kesergő szülék jajgató lelke az . . . rázzák azt a korhadt fejfát, ki akarják venni alóla a magokra ölteni ismét a port és hamvat, hogy elmenjenek megfojtani azt a kit gyermekkorukban ápoltak, szivökön éltettek, és sötét éjszakákon, mikor élőlény kerüli a holtak országát: mintha lelket kapna az a szu rágott fa, az a hideg márvány, kiemelkedni látszik a sir felett, karjai nőnek s indulna, mint boszuló cherub megszabaditani a világot az elaljasodott fiutól; de üt az óra, eltünnek a szellemek, s igy tovább éjről éjre küzd anyag és szellem . . . . Irtóztató álom, gondolhatnának erre gyermekek; haj de sok nem eszmél, bünre bünt tesz, hadd bolyongjon sirva az apák szelleme!! E szörnyeknek is volt egykor ártatlan gyermekkoruk, szép boldog ifjuságok, mikor a szüz ajkakon elcsattant az ártatlan csók, tiszta, mint a napságár, szent, mint a gondolat, volt tán karjaikon ártatlan csecsemő, igaz szerelmök záloga; de ők ezt nem tudják már, eszükbe nem jut, mikor rabolnak pénzt, hölgyet. Tán ők is látták a becsület fényló homlokát, de ők erre nem emlékeznek, mikor dorbézolnak a rablott vagyonból, és aljas erőszaktevő szenvedélyök karjai közt egyszerre elfonyad a tiszta virág, nem ügyelnek a szivek jajkiálltására: istent, törvényt elfeledtek! Borzasztó, hogy emberitársaságban ember ennyire sülyedhet!!!

— Jól van! szólt a társalgás végén hevesen felálva Mokány. Mi raboljuk a leányt, sövé az első csók és ölelés, vészben küzdve, sokszor remegve, éhezve mi járjuk be az országot; kincset mi gyüjtünk; az átok fejünkre száll, s a fény, vagyon mégis övé, nekünk a pokolban csak hitvány koncz marad; övé minden, övé a kit nem ismerünk. Száz alakban jön, s parancsol, s mi teszszük; mert félünk s reszketünk. Ma nem tudom, ő-e az a ki tegnap parancselt. Tudni akarom hát, — gyávák! nálatok nélkül én egyedül megkérdezem: ki ő?

A beszélők nem vették észre, a sodrony nem jelzette senki jövetelét, neszt nem hallottak, midőn valaki mögöttök megállott, sötét köpenyben, fekete barretjén fekete toll alatt ezüst halálfejjel; karjait összefonta, látszott, hogy egész testében düh és haragtól remeg, fekete álarca alól szemei szikráztak. Halkan oda lépett a beszélőhez s megérinté a jobbjában görcsösen szoritott tőrnek markolatával.

— Mokány! te ismerni akarsz?

A megszóllitott megrezzent, arcza halálsáppadt lőn, mi alatt a többiek tisztelettel állottak fel a vezér előtt.

— Nem, vezér, nem ismerni akarlak, csak arczodat látni, tördelé csaknem reszketve, a még mindig a meglepetés és félelem hatása allatt alló rabló.

— Mi közöd álarczommal?! Társak férfiak! Tudjátok meg, hogy akkor nyujtottam megmentő kezemet e nyomorultnak, mikor ajtóján kopogtatott a törvény szolgája, hogy kettős gyilkosságért börtönbe, s onnan halálra hurczolják. Ez álarcz fedett akkor is. Mokány! kérdezted-e akkor, hogy arczom milyen? állarczaimtették, — hogy minden a mit akartunk, terveztünk, a mire vágytunk fényesen sikerült, s most mindnyájan gazdagságban és gyönyörben usztunk. Ki akarja látni közületek arczomat.

— Senki! senki Drakul vezér!

Mokány ott állott még mindig szorongó szivvel; a társak gunynyal néztek a henczegőre, ki most reszketett, mint a gyermek. Ez a guny visszadta a zord férfit magának, s határozott hangon szólt:

— En akarom, követelem.

— Jól van szerencsétlen! látni fogod! — kiáltott a vezér. — E hang nem az előbbi, valami borzasztó volt, ismeretlen, a melyen nem szólt még a vezér, de a mely megrázta a szíveket. A Drakul egyet toppantott, egy irtóztató csattanás hallatszott; megrázkódott minden kebel, még ez elszánt alakok is borzadva látták, mint szállnak alá a boltozatról óriás egymásba vágott gerendák, melyek a vezér előtt — őt és Mokányt a többitől elzárva, áttörhetlen válaszfalat képeztek. E gépezetről fogalmuk sem volt, egyszerre mindenkinek eszébe jutott, hogy elrejtve mennyi pokoli gépezet lehet még ott (és volt is), a melylyel őket ugy és akkor semmisiti meg e tulvilági lény ez ördög, a mikor és a hol akarja. A barlang sötét lett — mint az éj — körültök; mig a válaszfal mögött egyszerre égszin kék láng lobbant fel, rásütve a Mokány arczára, mely sárga volt, mint a halál.

A vezér lassan leemelte álarczát. A mint a rabló ezt meglátta, inai megtörtek, a vezér lábaihoz esett alig rebegve:

— Kegyelmes uram, kegyelmes uram! irgalom!

— Petri! — szólt a vezér hidegen — most már nevén nevezve a rablót, tudod-e, hogy az isten és a Máriászá arczát senki nem láthatja büntetlenül?! A szerencsétlen még szólani akart, de elhalt a szó ajkain . . . Mikor a pisztoly eldurrant már el volt tünve láng, válaszfal, álarcz fedte a vezért, ki rámutatott a pisztoly üres csövével a vérében fekvő Mokányra.

— Vigyétek el!

(Folyt. köv.)

Mit is mondott Kisfaludy Károly?
„Az igaz igyekezet legelső kezdete a szebb tökéletesedésnek."

Gálocsy Gusztáv.

— **Egy sokoldalu ur.** Egy newyorki lap következő hirdetést közöl: „Egy bölcsészettanár, ki egyideig vallástan tanitó volt, — a sanscrit nyelben kitünő jártassággal bir, s a sör csapolást gyökeresen érti, ajánlkozik p i n c z é r n e k."

Hegyesi Márton

KÉPVISELŐJELÖLTNEK

a bárándi választó-kerület egyesült 48-as és függetlenségi párti polgáraihoz intézett

programmja.

(Vége.)

A felső házat, habár abstracte nem pártolom is, de miután monarchiában, élünk föntartandónak hiszem, azonban azt oly módon ohajtom reformáltatni, hogy ne a születés s még kevésbé a főispáni állás adja meg a képesitést, hanem a tudomány, a bármely felekezetü főpapi állás és a nagy vagyon. A nemzetiségi ügyekben a méltányosságot s állami integritásunk igényeit fogom szem előtt tartani.

A volt honvédek nyugdijazása kérdésénél oda fogok müködni, hogy az ország adott szavát beváltsa.

Ezeknek előadása után még csak azt jegyzem meg, hogy megválasztatásom esetén a vitáknál mindig higgadt, tárgyilagos s a parliament méltóságát megillető modort használok, a fenforgó kérdéseket complicálni nem fogom, s a pártkérdésen kivül bármely oldalról jövő oly inditványt vagy tett oly javaslatot, mely kifejtett nézeteimnek megfelel, kész szivvel támogatandok.

Ha önök ezen nézeteket osztják s ha önök parancsolnak velem, hogy legyek ezen eszmék egyszerü közharczosává: örömest meghajlok az önök parancsa előtt.

Meg lehet, az ellenoldalról azt fogják önökkel elhitetni igyekezni, — hogy pártunk programmja s az általam egyénileg kifejtett nézetek nem felelnek meg a napi politika követelményének, hanem csak is jövő programmját képezhetik.

Ne higyjenek önök ezen csábitó szavaknak. Kimutattam önöknek a practicus élet szempontjából is, hogy programmunk kivihető s kifejtett nézeteim megvalósithatók.

De ha ugy állana is a dolog, — hogy programmunk csak a jövő programmját képezheti, még akkor is mindig büszkék lehetnek önök a jövő zászlajának harczosaiul szerepelhetni, mert ha van szükség, és én azt szivesen beösmerem, egy oly pártra, mely becsületes nyiltsággal a jelenért küzd, s annak érdekében és sokszor az elösmeréssel sem találkozólag fejti ki legjobb erejét, épen oly szükség van egy oly pártra is, mely a jövőben megvalósitandó eszmék magvait még mostan elhintse, hogy abból kellő időben kisarjadzanak s megizmosodjanak azon fák, — melyek terebélyes lombozata alatt a sokat hányt nemzet hajója elérí a boldogság révét. Ez a két párt nem zárja ki egymást, sőt egymást kiegésziti, csak ugy végezhetvén a jelen munkása nyugodtan fárasztó munkáját, ha tudja azt, hogy vannak olyanok is, kik a jövőért müködnek, s a jövő harcsosa csak ugy hinthetvén el a jövő eszmék magvait, ha a jelen momentuosus sebei behegesztetnek.

Nekünk kell dolgoznunk a jövőért, nehogy készületlenül találjon az; dolgoznunk kell szünetlenül, még programmunk létesitése után is, mert egy nemzet életében a megállapodás a visszaeséssel s ez a lassu halállal egyjelentésü: müködnünk kell a haladás érdekében, hogy annak idején megvalósittassék a szabadság eszménye.

Örök hálámat fejezve ki a meg nem érdemelt kitüntetésért s magamat hazafias jó indulatukba s szives barátságukba ajánlva, azon mindenikőnk által melegen osztott felkiáltással végzem be hosszura nyult programmot: Éljen a haza!

Külföld.

(k.) Állitólag öt hadihajóból álló török hajóraj rendeletet kapott a görög szigettengerre menni.

A **genfi** nagy tanács elvetette azon javaslatot, mely az állam és egyház elkülönitéséről szólt.

Katonai akczióra készül a **spanyol** kormány a középtartományokban. Azt hiszik, hogy a cortes nem fog egybehivatni, mig a a királyi csapatok a karlistákat le nem győzik.

Disraeli az **angol** alsóházban a jezsuitáknak Angolországban időzését illetőleg tett kérdésre azt feleli, hogy ez büntetendő vétség ugyan, de a jezsuita-törvényt a katholikus emanczipáltatása óta nem alkalmazták, a kormány most sem szándékozik azt alkalmazni, de fentartja magának, hogy e törvényt, minthogy nincs hatályon kivül helyezve, ha valaha szükség lesz rá, aikalmazhassa.

(—) **Ausztria.** R a u s c h e r bibornok résztvett e hó 13. s 20-án a jubileumi bucsun. — V e r d i „Requiem"-éből megtartatott a főpróba szép sikerrel. — A k ö z ö s hadügyér 5 millióval többet akar felvétetni, a költségvetésbe, mint tavaly.

— **A mont-cenisi alagut** bevégeztének emlékére, mely mü hossza 13,000 métert tesz, most egy szobrot terveznek, mely a Cenisből került különböző kövekből összeállitandó sziklacsoportot képezend, négyszeres embernagyságu legyőzött titán alakokkal, s a szikla tetején a modern tudomány geniusa kieterjesztett szárnyakkal. E szobor Turin alkotmányteren (Piazza dello statuto) fog 2 év alatt felállittatni, honnét a Mont-Cenisre a legszebb kilátás van. Ez alagutnál dolgozott Kossuth fia is, mint mérnök.

UJDONSÁGOK.

* **A függetlenségi párt** jelvényei már készen vannak. Piros toll ez, aljában zöld levéllel; ezen irva állanak a kerületi jelelöltek nevei, igy: „Éljen Simonyi Ernő képviselő." „Éljen Patay István képviselő." „Éljen Verhovai Gyula képviselő."

* **Hajmeresztő történet.** E czim még csak halvány kifejezése annak, mit elmondani akarunk. Hogy az emberi kéz mily borzalmas elhatározások kivitelére képes, arról tanuskodni fog a következő történet. R. K. több év óta tartózkodik városunkban; ezen idő alatt különböző üzletekkel foglalkozván, jelentékeny vagyonra tett szert; annál szerencsétlenebb volt azonban a házaséletben, mert neje, csak rövid együttlét után külön vált tőle. A magános életet azonban csakhamar unalmasnak találta, s minden áron oda törekedett, hogy szive vágyait e tekintetben is kielégithesse. Nem ide illő, s talán hosszadalmas volna elbeszélni, hogy mint fogadott fel gazdasszonynak egy P. Teréz nevü fiatal szép nőt. E nő, kit erkölcse már kora fiatalságában elüzött a szülei háztól, inkább szerette a szabad. gondnélküli, — mint a csendes házi életet. Ebből és még más körülményekből kifolyólag a viszálkodás megkezdődött, a czivódás és verekedés a férfi részéről napirenden voltak. Igy történt az, hogy a felfogadott, de meg nem becsült gazdasszony, kit különben sem kötött valami szivbeli vonzalom R K.-hoz, egy napon összeszedte holmiját, s itt hagyta könnyedén a helyet, hol annyit szenvedett. Nem ugy azonban R. K., ki az eltávozottban szive bálványát látta elveszteni, utána, s hónapokat töltött el a kereséssel s visszahozta, igérvén, hogy minden máskép lesz ezután. Ez eltávozás, és visszajövés néhány évi időközben ismétlődött vagy háromszor. 1874. évi őszén szépen berendezett kávéházat nyitott R. K. Uj reményekkel fogott ez üzlethez, mert az ujolag visszakerült szép gazdasszony kedveért számos vendég látogatta a kávéházat. A féltékenység azonban, mely R. K. kebelében már rég idő óta lappangott, most kitört s egyes vendég irányában hangos szavakban nyilvánult, — ily viszonyok közt aztán a látogatottságnak örvendett üzlet, csakhamar elhagyottá lőn. E feletti elkeseredésében R. K. csak a kártyaasztalnál és a boros palaczknál keresett — de nem talált vigasztalást. A czivódások, nemcsak de az ütlegelések igen gyakoriakká lettek, mignem a szép gazdasszony mult csütörtökön, f. hó 10-én este féltiz órakor összeszedvén minden holmiját, odaállt a gazda elé, s tudtára adta a z o n n a l i t á v o z á s á t. „Bizony helyesen cselekszed", mondá R. K., „mert látod, mi ugy sem lehetünk békességben egymással. Azoban siess", tevé aztán hozzá, „mert a vonatról lekésel." A kocsi előállott. R. K. a kapuig kisérte gazdasszonyát. „Hát még meg sem csókolsz?" mondá a nőnek. És a nő elérzékenyülve közelité arczát a férfi felé, ez ekkor a jobb kezében rejtve tartott folyadékkal (vitriollal) arczon öntötte. E tettét végrehajtván, a sérelmezett nő segélykiáltásaira a konyhából kisiető cselédeknek a velök szemben jövő R. K. azon szavakat mondta, hogy „most már P. Terézia a kórházba, ő pedig a tömlöczbe kerülend." Az eset felől értesülést nyert Juhász Imre és Kaderász Gábor utczabiztosok a helyszinére lemenvén, az arczán sulyos égési sebekkel elboritott, nagy fájdalmakat szenvedő sérült nőnek a R. K. birtokát képező csapó-meszena-utczai 575. számu házhoz szállittattása iránt azonnal rendelkeztek, valamint a szükségelt orvosi gyógykezelés megtörténhetése végett is. Nevezett biztosok előtt R. K. szintén nyilvánitá, hogy fentebbi cselekvését előre kitervelte, szándékosan hajtá végre. miért is rögtön letartatott; valamint a R. K. által haszonbérben tartott helyiségek bezárattak s azoknak kulcsai kézhez vétettek; az egész ügy pedig még tegnap délelőtt a rendőrség által a kir. ügyészséghez tétetett át, szerencse az egészben az, hogy a nő a leöntés pillanatában arczára egy gyapotkendőt boritván, ez a folyadék nagyobb részét beitta és igy a veszély megkevesbült.

* **Bacsó Luiz** kisasszony, városunk e szép tehetségü szülötte, a jövő szinidényben vidékre szándékozik menni. Nem jó volna Debreczennek előljárni a kisasszony megnyerésében?

* **Kossuth** mai számunkban foglalt levelére felhivjuk olvasóink figyelmét; e levél az „Abauj-Kassai közlöny" szerkesztőjéhez iratott.

* **Nemzeti zászlók** hirdetik már, hogy a követválasztás ideje közeleg. Patay-zászló már czegléd és vargautczán van. „Éljen Patay István!"

* **Debreczenből** többen szándékoznak kimenni holnap H.-Böszörménybe, a fürdő ünnepélyes megnyitására. Oláh Józsi zenetársulata is kimegy.

* **Ismét vizbefult**, és szintén a vasut melleti tó vizébe egy Nagy Sándor nevü asztalossegéd tegnapelőtt este, honnan csak hoszszas keresés után másnap volt lehetséges a holttestet előkerestetni. Ez már a jelenévben a második eset, és jöhet ilyen elő még akárhány; annyit hallánk, hogy a rendőrség, a mely első sorban volt hivatva a lehető balesetek meggátlása iránti intézkedéseknek nem foganatositásával, hanem csak javaslatával, ebbeli kötelességének ujabban, a közelebbi vizbefulás alkalmával is már eleget tett, de hogy az óvintézkedések foganatositása melyik kátyuban rekedt meg, azt nem tudjuk, csupán fájdalommal tapasztaljuk.

* **Kizsebelés.** Egy urinő ma reggel a zsibvásár mellett végbemenő árverelés nézése végett megállván, sikerült a lehető legrövidebb idő alatt még eddig ki nem puhatolhatott tolvajnak emlitett nő zsebéből 20 frtnyi összeget kivarázsolni, s azzal együtt mihamarább eltünni.

* **Nyilt nyugta** 5 frtól, mely összeget V á s á r h e l y i Bencze urtól villámgyujtás által elégett házam felépitésére érsemjéni Nagy György ur lelkes adományozása folytán átvettem; egyszersmind hálás köszönetet mondok azon tisztelt adakozóknak, kik szegény kiskoru gyermekeim felsegélyezése czéljából is lelkes adományaikkal, szerencsétlenségemen enyhiteni nem késtek. Köbölkut, 1875. jun. 9. özv. E r d e i Jánosné.

* **Egy csapat napszámos**, kik itt átutazni akartak, kisértetett ma be a vasuti indóháztól — az ott egymás irányában elkövetett lopásért és verekedésért.

* **A kormánypárt** holnap állit követjelöltet Simonyi Ernő ellen.

* **Benedek Aladár** „Uj idők" czimü tartalmas szépirodalmi, társadalmi s divat-lapjának 23-ik száma a következő érdekes tartalmat hozza: „A de la Bastie-féle ruganyos üveg"-ről, A—d-től; „Régi dana", (eredeti költemény) Paphalmitól; „Genovéva, vagy a puritan házi nevelés tökélypéldánya", (eredeti vig beszély) Lauka Gusztávtól; „Aequam memento", (Horácz költeménye) Szulik József forditásában; „Szerelem és szenvedés", (Polko Eliz elbeszélése); „Heine prózáiból"; — „E g y n a p a P l u t ó b o l y g ó n", — (regényes utazás) — báró S t e r n b e r g A-tól; Irodalmi, társadalmi és müvészeti hirek; A boritékon: előfizetési felhivás a „Milyenek a nők?" czimü munkára; divattárczaüzenetek; H y m e n, szórejtvény, sakktalány (h á r m a s j u t a l m a k k a l;) a szerkesztő nyilt v á l a s z a i, v e g y e s e k, hirdetések. Előfizethetni e jó lapra julius—szeptemberi évnegyedre 2 frt 50 krral; julius—deczemberi félévre 5 frttal. Budapest, Kristóf-tér 2. sz. kiadóhivatalban. Melegen ajánljuk e hetilapot a közönség s különösen a müvelt hölgy-világ méltó figyelmébe.

* **Értesités.** A debreczeni helv. hitv. egyháznak, f. 1875. ápril 11. napján 44. sz. a. kelt határozata szerint, az egyházi adó, az egyháznak minden önálló tagjára kivettetik: ha nős és háztulajdonos 2 frttal, — ha házzal biró, de magános — valamint ha nős, de nem háztulajdonos 1 frttal, magános lakó egyénre pedig 50 krral. Ezen kivül minden egyháztagra, kinek országos adója öt forintra megy, vagy ezt tulhaladja: megelőző évi álállamadója irányában, ötszázalék vettetik ki egyházi pótadóul. Ezen pótadó azonban 15 frtnál többre nem emelkedhetik. A városról azon évben történt elköltözés, vagy halálozás, — mely évre az egyh. adó kivetve van, — adó elengedést nem von maga után. A ki egyházi adóját helytelenül kivetettnek találná, vagy bármi okból leengedésre vél számot tarthatni: az iránt, jelen felszóllitás kézbesitésétől számitva 15 nap alatt az egyház adószedő hivatalánál, egyháztéren 1089 sz. a. jelenkezzék; későbbi felszólamlásnak hely nem adatik. Az egyház adószedő hivatala, a folyó évi egyházi adó fizetését, évnegyedes részletekben is elfogadja, s mindenkor nyugtázza. Az egyházi adó felvételére, ezen felszólitást kiosztó sürgetők is felvannak hatalmazva, de csak azon összegekre nézve, melyekről a fentirt adószedő hivatal által kiállitott s száraz pecséttel ellátott nyugta nálok van. Ez alkalommal felhivja az egyház minden tagját, hogy folyó évi egyházi adóját kiki előlegesen, de legfeljebb októberig fizesse be; azok pedig, kik elmult évekről hátralékban vannak, hátralekjokat legfeljebb egy hó alatt tötleszszék le; mert a késlekedők ellen, kénytelen lesz az egyház kényszeritő eljárást alkalmaztatni: s tartozásukat, az okozott költséggel együtt, rajtok a város kapitányi hivatala utján behajtatni. — Debreczen, 1875. ápril 11. Az egyháztanács.

Iskola-ügy.

— A hivatalos lapból. —

A reformátusok debreczeni főiskolájában az 1874—5. tanévet berekesztő párbeszédi vizsgák, alapvizsgálatok, érettségi s közvizsgálatok következő renddel tartatnak.

Julius 2-án 7 órakor hálaadó isteni tisztelet a főiskolai imateremben.

A) A hittani s jogitanfolyamokban:

1. Julius 2—14. az I-ső, II-od, III-ad s IV-ed éves hittani tanulók s III-ad éves rendes s nyilvános joghallgatók párbeszédi vizsgái az illető tudományok rendes tanóráin, s tantermeiben. 2. Jul. 2—14. Az Iső s II-od éves rend. és nyilv. joghallgatók alapvizsgálatai, d. e. 10, d. u. 5 órakor kezdve, az első éveseké a főiskolai gyülésteremben, a másod éveseké az akad. igazg. tanári helyiségben. 3. Julius 10-én az I-ső éves magánjogtanulók vizsgái. Julius 11-én a II-od éves magánjogtanulók vizsgái. Julius 12-én a III-ad éves magánjogtanulók vizsgái.

B) A gymnáziumban:

1. Érettségi vizsgálatok. Julius 5. 6. az irásbeli. Julius 12—14 szóbeli. 2. Közvizsgálatok: d. e. 9, d. u. 4 órakor kezdve. Julius 8. d. e. Angol és franczia nyelv, rajz, gyorsirászat a főisk. imateremben, délután: Ének a főiskolai imateremben — és testgyakorlat a tornateremben. Julius 9-én délelőtt a VII. osztály a főiskolai imateremben; d. u. a VI. osztály a főisk. imateremben. Julius 10. d. e. az V. oszt. a főisk. imateremben, a IV. oszt. a VI-ik teremben; d. u. a III. oszt. a főisk. imateremben, II. osztály a VI-dik teremben. Jul. 11. d. e. az I. osztaly a főiskolai imateremben. Szépirás az illető osztályokban, a többi tantárgyakkal (?!) együtt.

C) A tanitóképezdében.

Julius 9. délelőtt és délután a VI-ik teremben.

Mely nyilvános vizsgálatokon megjelenésre a szüléket s általában a nevelés és tanügy iránt érdekelteket tisztelettel meghivja

Debreczen, 1875. jun. 1-jén.

A debreczeni ref. főisk. igazgatósága.

Tudomásul.

A debreczeni függetlenségi párt e hó 20-án vasárnap, mindhárom kerületben k e r ü l e t i k ö z g y ü l é s t fog tartani a szokott helyen.

Előre felhivjuk erre pártunk lelkes tagjainak figyelmét.

LEGUJABB.

— **A liszkai** kerületben H e g e d ü s László léptettetett fel követjelöltül a függetlenségi párt részéről. Szakácsi Dániel volt jobboldali képviselő azt nyilvánitá, hogy e férfiu előtt — visszalép a jelöltségtől.

— **Siklós,** jun. 11. A siklósi függetlenségi párt ma Vajda Jánost képviselőjelöltnek kikiáltván, ő a jelöltséget elfogadta.

— **Bécsi tőzsde** junius 12. (Távirati tudósitás.) Ezüst 102.40, cs. arany 5.26½—; Napoleonarany 8.88½.

Szerkesztői nyilt posta.

— H e g y k ö z i n e k. Majd ha átolvastam. „A s z e l e m v i l á g o t" szintén meg kell előbb néznünk. „Kortesdal". Az ily nemből is csak irodalmi szinvonalon állót közlünk. N y i r e g y h á z á r a. Küld már. Rég várom. Hát „Ő". N a g y v á r a d r a. (H. M.) Meglesz. Ne igy irj, máskép. Jó. Hát M-a? Babérain pihen, ugy e?

Felelős szerkesztő:

SZATMÁRI KÁROLY.

H I R D E T É S E K.

Bizonyitvány.

Tudományos javaslat a neunkircheni gyógyszerész **Wilhelm ur által készitett** antiarthritikus antirheumatikus

Vértisztitó theá-ról.

Kinek az ujabb korban felmerült általános szerekkel üzött charlatanismus-ról fogalma van, könnyen kimagyarázhatja az orvosoknak ellenszenvét minden ilyen áruczikkek ellen s nem az ujitás ellentétének fogja tartani, ha az orvos megvető mosolylyal fordul el azoktól. De ezen szabály sincs kivétel nélkül, s ezen kivétel helyesen igazolt azon esetben, hol tények által bebizonyitott tapasztalat és a közönségnek arra alapitott általános helyeslése az orvosi vizsgálatot már megelőzte, az itéletet kimondta, mint ez a **Wilhelm-féle** vértisztitó theánál történt. Mert a közönség itélete megbizható kezesség valamely dolog értékére nézve, és itt is a különböző bajok, csuz, köszvény s más ily betegségeknél igazolta magát, mivel azon thea a legmakacsabb rheumatikus bajoknál alkalmazva a felbörnek megtámadott tevékenységét és a kigőzölgést jótékonyan elősegiti.

Névszerint minden rheumatikus, csuzos bántalmaknál, melyek rendszerint lázzal és gyuladással, vagy daganattal vannak összekötve, podagra, keresztnyilalás, tagszaggatás, tagmerevülés, sőt még idült szorulás és altesti sérvekben stb. is igen hathatós szernek bizonyult be.

Ennélfogva a neyezett bajokban bátran ajánlható.

Berlin, 1872. január.

Dr. M ü l l e r Johannes, orvostanácsos.

Óvást teszünk mindennemü hamisitvány és csalás ellen!

Kérjük a t. közönséget, hogy a vevésnél figyelemmel legyen a törvényes védjegy és czimereire, mely minden csomagnak külsejére fel van téve, hogy a hamisitásnak eleje vétessék.

A valódi W i l h e l m-féle antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó thea csak az első nemzetközi W i l h e l m-féle gyárban Neunkirchen-ben Bécs mellett, vagy a hirdetésemben jelzett helyen kapható.

Egy csomag 8 adagra osztva, orvosi utasitás szerint, használati utasitással 1 frt, a csomagolás és bélyegért még külön 10 kr.

A t. közönség kényelme végett a valódi **Wilhelm-féle antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó thea** kapható helyben:

Debreczenben: Berghoffer Istvánnál.

Földesen: Kranzel Ferencz gyógyszerésznél. 5 6—6

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-tól Párisban

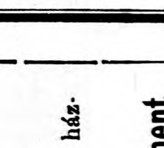

Csak a hivatalosan megvizsgált, méregmentes, tiszta és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE

bir azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megmenteni, utóbajoktól megóvni és szépséget s ifjuságot biztositani. Ha a Ravissante naponkint egyszer az ujjhegygyel az arczra, vagy más testrészre dörzsöltetik, már a törülközés után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arczon támadt ránczok és himlőhelyek elsimittatnak. — A Ravissante ifju arczszint idéz elő, a bőrt fehériti, frissiti és finomitja; eltávolit legrövidebb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden tisztátalanságait.

Már az első kisérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak Dr. LEJOSSE világhirü „R a v i s s a n t e"-ját használni.

Egy üvegtok ára frt 1.50 és 2.50 kr.
Postai küldésnél 20 krral több.

Kapható nagyban és kicsinyben

Dr. LEJOSSE főraktárában,
Budapesten, király-utca 15. I. emel.

Debreczenben:

GÖLTL NÁNDOR ur gyógyszertárában.

Vidéki rendelmények a legszigorubb titoktartás biztositása mellett utánvéttel eszközöltetnek.

Egy czukrászda

Debreczenben a Dégenfeldház alatt, a városházzal átellenben dus felszereléssel együtt j u t á n y o s áron

e l a d ó,

vagy szintén kedvező feltételek mellett

kiadó.

Értekezhetni iránta az üzlet helyiségében a tulajdonossal. 202 4—6

Követválasztási lobogók

gyapju és selyemszövetből

nagy betüs felirattal

bárminő nagyságban és mennyiségben minden órán megrendelhetők

és a legjutányosabb áron

kaphatók

Swoboda József
kereskedésében

Debreczenben a „Fehérló" vendéglő mellett.

Hirdetés.

Van szerencsém a n. érd. közönséggel tudatni, hogy én a külső vásártéren levő épületek elbontását eszközlöm, és azon épületek felszerelvényei nálam találhatók, ugymint: **tetőfák, deszkák, vasajtók, üveges ajtók, ablakok, vas és drótrostélyok, terméskövek, tégla, léczek, füszer- és kalmár-felszerelvények,** mindezek jutányos áron kaphatók

Lőwenfeld Adolf
zsibárusnál.

Hatvanutcza B i g n i ó házban.

199 4—6

Értesités.

Nagyhatvanutcza 1099. számu háznál jegjobb minőségü

vizhatlan (hydraulikus) czément

(mázsája 1 ft 20 kr.)

kapható, — nagyobb rendelményeket is elfogad és gyorsan teljesit a raktár kezelő. Ezenkivül ugyanott **fuvott és táblaüveg** gyári áron kapható.

204 2—3 **L. I.**

Debreczen, 1875. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában. — Laptulajdonos Oláh Károly.